Projektowanie uniwersalne kultury - dostępność w instytucjach kultury

Zadanie 1 Przedsięwzięcie szkoleniowe

Strategia wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury

Dokument służy wypracowaniu strategii wdrażania dostępności w instytucji kultury. Wskazuje najważniejsze zagadnienia i obszary, które muszą być wzięte pod uwagę w sytuacji tworzenia planu inicjowania i rozwijania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury.

Regulamin zadania 1 w projekcie „Projektowanie uniwersalne kultury – dostępność w instytucjach kultury", definiuje Strategię wdrożenia modelu dostępności jako – dokument opisujący sposób wdrożenia modelu dostępności, uwzględniający m.in. cele i harmonogram działań, dobór narzędzi niezbędnych do tworzenia oferty kulturalnej z partycypacyjnym udziałem grupy docelowej, opis zasad komunikacji z grupą docelową oraz interesariuszami działań IK, sposobu identyfikacji potrzeb i doboru środków ich zaspokajania, identyfikację ryzyk, sposoby weryfikacji sukcesu oraz niezbędne zasoby.

Tworzenie strategii ma być Wynikiem ciągu szkoleń i sesji tutorskich oraz pracy nad autodiagnozą, które są zaproponowane każdej instytucji kultury włączonej w to działanie.

Opracowywanie strategii jest pomyślane jako proces, w który należy zaangażować jak najwięcej pracowników i pracownic każdej instytucji. Punktem wyjścia do tworzenia strategii jest obecna, zidentyfikowana w całym spektrum działań projektowych sytuacja instytucji kultury. W oparciu o ten stan proponujemy stworzyć strategię w dwóch wymiarach – planu krótkoterminowego i długoterminowego. Spojrzenie na instytucję w tych dwóch wymiarach pozwoli, naszym zdaniem, najlepiej przygotować się do wdrażania zmian systematycznych, efektywnych i odpowiadających rzeczywistym możliwościom instytucji kultury. Pozwoli też odpowiedzieć na oczekiwania odbiorców ze szczególnymi potrzebami, zwłaszcza osób z niepełnosprawnością i osób starszych.

Dokument wskazuje elementy, które można wziąć pod uwagę przy budowaniu strategii wdrażania dostępności w oparciu o Model Dostępnej Kultury. Poszczególne punkty/obszary mogą zostać dowolnie rozszerzone według uznania instytucji kultury, uwspólnione z procedurami wewnętrznymi instytucji lub dostosowane do już istniejących dokumentów.

Stan obecny

Rodzaj instytucji kultury, zespół i podejmowane działania

Wypełniając ten punkt można skorzystać z opublikowanego na stronie www instytucji, a wymaganego przez Ustawę o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, opisu działań podejmowanych przez IK. **Limit słów**: maksymalnie 500.
W tej części proszę uwzględnić zwłaszcza:

1. Nazwę, rodzaj instytucji kultury i założenia programowe.
2. Zespół, kompetencje pracowników i pracownic.
3. Działania będące w stałej ofercie instytucji oraz działania nietypowe, podjęte na przykład w ostatnim roku działalności.
4. Współpracę ze środowiskami, organizacjami i podmiotami lokalnymi, nie tylko związanymi z osobami z niepełnosprawnością i osobami starszymi.

Muzeum Okręgowe w Koninie to instytucja kultury powołana do gromadzenia, ochrony i udostępniania materialnego oraz niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Szczególną rolę odgrywa w dokumentowaniu i popularyzowaniu wiedzy o regionie konińskim, jego historii i tradycjach. W ramach działalności programowej muzeum przygotowuje wystawy stałe i czasowe, prowadzi warsztaty edukacyjne, spotkania oraz wydarzenia kulturalne skierowane do zróżnicowanej publiczności. Ważnym elementem misji instytucji jest dostępność – oferta dostosowana jest do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i seniorów, a także rodzin z dziećmi.

Skład powołanego nieformalnego zespołu ds. dostępności to:

Agata Krawczyk – odpowiada za obsługę sekretariatu, koordynator ds.dostępności
Katarzyna Schellner – zastępca dyrektora, odpowiada za zarządzanie strategiczne i koordynację pracy działów,
Ewa Matuszkiewicz – kierownik Działu Administracji, prowadzi sprawy kadrowe,
Danuta Pydyńska – kierownik Działu Naukowo-Oświatowego, odpowiada za działania edukacyjne i promocyjne, przygotowuje ofertę edukacyjną, plany pracy oraz sprawozdania merytoryczne, współorganizuje lekcje muzealne i wydarzenia kulturalne, a także pozyskuje środki zewnętrzne, w tym na interdyscyplinarne projekty edukacyjne;
Agnieszka Tomaszewska, Olesia Diadechko, Marta Kornalska – Dział Naukowo-Oświatowy – opracowują pod względem merytorycznym warsztaty i lekcje muzealne, prowadzą zajęcia edukacyjne, oprowadzają po wystawach jako przewodnicy,;
Ewelina Dziedzic – odpowiada za opiekę nad ekspozycjami i zbiorami, pozyskiwanie nowych eksponatów, organizację wystaw,
Laura Szczepankiewicz – odpowiada za obsługę finansowo-księgową
Bożena Górska – odpowiada za obsługę zwiedzających.
W skład zespołu pracowników muzeum liczymy także opiekunów działów sztuki, rzemiosła artystycznego, archeologii, historii, etnografii, geologiczno-przyrodniczego, numizmatycznego, dział księgowości, administracyjny, techniczny oraz obsługa muzeum i dozorcy.

W stałej ofercie Muzeum Okręgowego w Koninie znajdują się lekcje muzealne, warsztaty tematyczne, oprowadzania indywidualne i grupowe, organizacja wystaw oraz wydarzeń kulturalnych i edukacyjnych. Placówka prowadzi badania naukowe, wydaje publikacje poświęcone regionalnemu dziedzictwu oraz przygotowuje wystawy stałe i czasowe.
Do działań nietypowych zaliczają się projekty interdyscyplinarne, realizowane dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym. W 2024 r. muzeum zrealizowało dwa projekty związane z jubileuszem 40-lecia odkrycia kości słonia leśnego: „40 OdSłon Gosława" oraz „W pogoni za słoniem – kreatywne działania w obszarze edukacji kulturalnej". Projekty te angażowały różne grupy wiekowe w kreatywne działania – warsztaty, plener, wycieczki, rajdy rowerowe, wystawy i spotkania z gośćmi specjalnymi – wychodząc poza standardową ofertę muzeum. Działania miały charakter zespołowy, promowały integrację uczestników oraz rozwijały umiejętności współpracy i pracy w grupie.
Obecnie muzeum realizuje projekt „Zwykły niezwykły projekt z większością", który łączy edukację, sztukę i działania społeczne., koncerty i współtworzenie wystaw. Celem przedsięwzięcia jest rozwój kompetencji kulturowych i kreatywności, promowanie integracji, nauka wzajemnego zrozumienia oraz odkrywanie nowych sposobów odbioru sztuki, przekraczając granice zmysłów i stereotypów.

Partnerów muzeum można podzielić na następujące grupy:

1. **Instytucje kultury i edukacji**: Centrum Kultury i Sztuki w Koninie,Konińskie Centrum Kultury,Miejska Biblioteka Publiczna w Koninie, Biblioteka Pedagogiczna w Koninie, Akademia Nauk Stosowanych w Koninie,Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Koninie,Szkoły średnie, podstawowe i przedszkola z regionu
2. **Organizacje pozarządowe i fundacje**: Fundacja CODA,Fundacja „Podaj Dalej" im. dra Janaszka,Polski Związek Niewidomych Zarząd w Koninie,Stowarzyszenie Trzech Pokoleń,Klub Turystyczny PTTK
3. **Jednostki samorządu terytorialnego (JST)**: Gminy: Kramsk, Krzymów, Ślesin, Rychwał, Wilczyn, Stare Miasto, Parafia w Gosławicach
4. **Instytucje i podmioty branżowe / komercyjne**: ZE PAK,MZGOK,MZK Konin
5. **Inne instytucje i inicjatywy edukacyjne lub kulturalne**: Niewidzialna Wystawa w Warszawie,KGW z okolic Konina,Domy i ośrodki kultury z regionu,Pasjonaci numizmatów,Hufiec Pracy

Sposoby badania potrzeb publiczności o szczególnych potrzebach

Proszę opisać dotychczas przeprowadzone działania, które miały na celu diagnozę potrzeb środowisk osób z niepełnosprawnościami, w tym działania o charakterze badawczym, animacyjno-badawczym czy sieciującym. Proszę uwzględnić zaangażowanie pracowników i pracownic instytucji kultury w takie działania, sytuacje wykorzystania zewnętrznych ekspertów, wskazać kontekst podjętych dotychczas działań.

Limit słów: maksymalnie 500.

Obecnie Muzeum Okręgowe w Koninie prowadzi systematyczne działania mające na celu diagnozę potrzeb osób z niepełnosprawnościami, koncentrując się na dialogu z użytkownikami i ich opiekunami. Wcześniej kontakt ograniczał się głównie do rozmów przed zajęciami, natomiast w ramach projektu „Projektowanie uniwersalne kultury" wprowadzono

systematyczne badania – ankiety i wywiady pozwalające precyzyjnie identyfikować bariery oraz oczekiwania odbiorców.

Pracownicy muzeum aktywnie uczestniczą w warsztatach animacyjno-badawczych, w których eksperci oceniają efektywność rozwiązań dostępnościowych. Obserwacje grup rezerwujących wizyty wskazały rosnącą liczbę osób z niepełnosprawnościami i seniorów. W odpowiedzi zaproponowano udział w spotkaniach fokusowych, odbywających się w przyjaznej atmosferze sal edukacyjnych, przy kawie i ciastku, umożliwiających bezpośredni kontakt z różnymi środowiskami osób z niepełnosprawnościami. Zebrane informacje były potwierdzane przez uczestników.

Dotychczasowe działania obejmowały m.in.: grupę 10 osób z Domu Pomocy Społecznej w Liskowie, 20-osobową grupę ze Specjalnego Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Koninie oraz uczestników Warsztatów Terapii Zajęciowej w Paprotni.

W ramach bieżącego projektu „Zwykły niezwykły projekt z większością", realizowanego przy wsparciu MKiDN i partnerów (Polski Związek Niewidomych – Zarząd w Koninie, Fundacja CODA, Fundacja „Podaj Dalej"), zorganizowano spotkania fokusowe z osobami z niepełnosprawnością wzroku (35 osób, w tym 8 niewidomych i 5 ociemniałych) oraz głuchymi i niedosłyszącymi (10 osób).

Ponadto

Wizyta 10-osobowej grupy z Fundacji „Podaj Dalej", w tym 5 osób poruszających się na wózkach, umożliwiła przeprowadzenie profesjonalnego audytu dostępności.

Działania te pozwoliły muzeum zdobyć rzetelne informacje o potrzebach osób z niepełnosprawnościami, co stanowi ważny krok w kierunku tworzenia oferty bardziej dostępnej, integrującej różne grupy odbiorców i umożliwiającej pełne uczestnictwo w życiu kulturalnym.

Opis głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w zakresie realizacji działań kulturalnych.
Opis należy sporządzić z uwzględnieniem Modelu dostępnej kultury – etapów podróży odbiorcy lub obszarów dostępności, w zależności od sytuacji.
Limit słów: maksymalnie 500.

1. Informacja i przygotowanie do wizyty

Największe problemy pojawiają się już na etapie poszukiwania informacji. Strona internetowa muzeum nie zawiera treści w Polskim Języku Migowym ani wersji w języku łatwym (ETR). Brakuje też formularzy i narzędzi online dostosowanych do osób ze szczególnymi potrzebami, a także możliwości zakupu biletów online czy publikacji przez Internet. Do sierpnia 2025 r. muzeum nie miało dostępu do sieci światłowodowej, co uniemożliwiało rozwój usług cyfrowych, w tym transmisji online, udostępniania zdigitalizowanych zbiorów i sprzedaży wydawnictw i asortymentu sklepiku muzealnego online.

2. Dojazd i wejście do instytucji

Brak filmiku instruktażowego jak dojść do muzeum z przystanku autobusowego. Brak sygnalizacji świetlnej przy przejściu dla pieszych. Parking dla OzN nie spełnia standardów dostępnościowych. Ciąg komunikacyjny od bramy wejściowej muzeum do kasy biletowej nie jest wyposażony w fakturowe oznaczenia prowadzące dla osób z dysfunkcją wzroku. Przy wejściach dzwonki zamontowano zbyt wysoko, a zewnętrzna platforma dla wózków ma małe przyciski i brak zadaszenia.

3. Poruszanie się po przestrzeni muzeum

Kompleks muzealny składa się z kilku obiektów zabytkowych, z których każdy stwarza inne wyzwania:

- **Spichlerz** – częściowo dostępny, jednak z poważnymi barierami: zbyt wąska strefa kasy i sklepiku, brak szatni, niedostosowana toaleta, słabe oświetlenie, brak odpowiednich poręczy przy schodach zewnętrznych i wewnętrznych. Winda wewnętrzna nie spełnia standardów dostępności (brak czujników ruchu, kontrastu, dźwiękowych i wizualnych komunikatów, oznaczeń Braille'a, przycisku „STOP", panele sterowania zbyt wysoko). Bariery te znacząco ograniczają samodzielność osób z niepełnosprawnością w obszarze wzroku i poruszania się.
- **Zamek** – całkowicie niedostępny architektonicznie (brak windy i alternatywnych tras).
- **Skansen Etnograficzny** – brak dostosowań umożliwiających poruszanie się osobom z niepełnosprawnościami ruchowymi.
- **Dworek** – częściowo niedostępny dla osób z niepełnosprawnością w obszarze ruchu (brak windy na I piętro).

W budynkach brakuje oznaczeń kontrastowych i tyflomap oraz poziomych oznaczeń fakturowych ułatwiających orientację osobom niewidomym i słabowidzącym.

- **Ogród muzealny** – niedostateczna ilość ławek do odpoczynku, brak poziomych oznaczeń fakturowych dla osób niewidomych.

4. Udział w wydarzeniach i korzystanie z oferty

Ekspozycje nie zawierają opisów w języku prostym, jedynie wystawy stałe można zwiedzać z audioprzewodnikiem z tłumaczem PJM i audiodeskrypcją. Brakuje tyflografik, kodów QR z treściami alternatywnymi oraz elementów multisensorycznych. Niewystarczające oświetlenie i brak odpowiedniej liczby miejsc siedzących utrudniają korzystanie z oferty seniorom OzN w obszarze ruchu i osobom słabowidzącym. Sala edukacyjno-konferencyjna na III piętrze Spichlerza jest całkowicie niedostępna dla osób z zaburzeniami percepcji przestrzennej ze względu na nierówno obniżony strop. Brakuje tu również pętli indukcyjnej.

Na parterze Spichlerza znajduje się toaleta oznaczona jako dostępna, jednak faktycznie nie spełnia wymogów – jest zbyt mała, bez poręczy, alarmu i uchylnego lustra. Na wyższych kondygnacjach brak dostępnych sanitariatów. Brak dostępnej toalety w Zamku i Dworku. We

wszystkich budynkach brak sprzętu ewakuacyjnego umożliwiającego bezpieczne opuszczenie budynków w sytuacjach awaryjnych. Brakuje również dostępnych oznaczeń dróg ewakuacji w formie wizualnej i dotykowej.

Opis najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych

Proszę opisać kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności, które ujawniły się przed rozpoczęciem udziału w projekcie „Projektowanie Uniwersalne Kultury" oraz w trakcie przedsięwzięcia szkoleniowego. **Limit słów:** maksymalnie 500.

Przed rozpoczęciem udziału w projekcie „Projektowanie Uniwersalne Kultury" Muzeum Okręgowe w Koninie zidentyfikowało następujące potrzeby w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności swojej oferty:

1. Wdrożenia systematycznych narzędzi (ankiet, wywiadów, konsultacji) do regularnego badania potrzeb, barier i oczekiwań osób z niepełnosprawnościami i seniorów
Dotychczas kontakty z osobami z niepełnosprawnościami i seniorami ograniczały się głównie do rozmów w trakcie rezerwacji terminu wizyty. Nie stosowano narzędzi umożliwiających systematyczne zbieranie informacji, takich jak ankiety czy wywiady, co skutkowało brakiem pełnej wiedzy na temat barier i oczekiwań uczestników. Ankiety ewaluacyjne wypełniane przez uczestników wydarzeń stosowano epizodycznie.

2. Potrzeba zapewnienia dostępnej komunikacji i informacji (wielokanałowej, cyfrowej i analogowej) dla wszystkich odbiorców muzeum
Oferta muzeum nie była w pełni dostosowana do potrzeb osób z różnymi ograniczeniami percepcyjnymi. Brakowało materiałów w języku prostym, w Polskim Języku Migowym (PJM) oraz audiodeskrypcji. Brak w pełni dostępnej strony internetowej, możliwości zakupu biletów online i zakupu przez internet produktów ze sklepiku muzealnego. Brak dostępu do sieci światłowodowej. Brak zdigitalizowanych zbiorów, które mogłyby znaleźć się na stronie internetowej.

3. Zapewnienia fizycznej dostępności przestrzeni muzealnej dla osób z ograniczoną mobilnością i różnymi potrzebami
W Zamku brakowało wind oraz alternatywnych tras dla osób z ograniczoną mobilnością. Bruk oraz nierówna nawierzchnia utrudniały poruszanie się osobom z ograniczeniami ruchowymi i osobom niewidomym.
Brak dostępnych toalet w Zamku i na wyższych kondygnacjach w budynku Spichlerza.

Zbyt mała przestrzeń przy kasie biletowej/sklepiku muzealnym znajdująca się w ciągu komunikacyjnym do Sali wystawienniczej, schodów, toalety, pokoju wyciszeni. Brak szatni. Nie istniały procedury ewakuacyjne dla osób z niepełnosprawnościami – brakowało sprzętu ewakuacyjnego i przeszkolenia pracowników w tym zakresie. Winda nie była w pełni przystosowana – brakowało sygnałów dźwiękowych.

4. Dostosowania oferty edukacyjnej i wystawienniczej do różnorodnych potrzeb odbiorców, w tym osób z niepełnosprawnościami i seniorów
Oferta edukacyjna i wystawiennicza nie była dostosowana do potrzeb wszystkich odbiorców. Brakowało tłumaczeń w PJM, audiodeskrypcji na wystawach czasowych, treści w języku

prostym oraz multimedialnych i sensorycznych form prezentacji. Nie zapewniono także miejsc odpoczynku ani odpowiedniego oświetlenia dla osób starszych, osób niedowidzących, OzN w obszarze ruchu. Muzeum nie gwarantowało korzystania z usług tłumacza PJM.

Potrzeby ujawnione w trakcie projektu i działań szkoleniowych

Kluczowe potrzeby instytucji w zakresie wdrażania i rozwijania dostępności

W trakcie przedsięwzięcia szkoleniowego w ramach projektu „Projektowanie Uniwersalne Kultury" w Muzeum Okręgowym w Koninie zidentyfikowano szereg istotnych potrzeb, dotyczących zarówno dostępności architektonicznej, cyfrowej, komunikacyjnej, jak i kompetencji pracowników.

1. Dostępność cyfrowa i techniczna
Muzeum zadbało o stabilne połączenie światłowodowe (od sierpnia 2025r.). Do tej pory jego brak ograniczał rozwój usług online i nowoczesnych narzędzi cyfrowych. Strona internetowa nie zapewniała pełnej dostępności – brak przedprzewodnika, przystosowanych formularzy i ankiet. Nie tworzono również filmów instruktażowych, które pokazywałyby dojazd do muzeum i dostępność przestrzeni muzealnych.

2. System informacji wizualnej i komunikacji
Ujawniono, że do tej pory komunikaty o wydarzeniach nie zawierały informacji o dostępności, promocja wydarzeń obejmowała zbyt krótki czas. Okazało się, że w budynkach muzeum brakuje spójnego systemu oznakowania i informacji wizualnej, w tym piktogramów, oznaczeń numerów pięter, kontrastowych oznaczeń na drzwiach, planów dotykowych i brajlowskich oraz fakturowych elementów prowadzących. Niedostosowane są także informacje prezentowane w przestrzeni muzealnej – brak dużej czcionki, kontrastowego tła, wideotekstów, prostego języka i tyflografik, których brak ogranicza dostęp do zasobów np. wystawienniczych osób słabowidzących oraz osób z trudnościami poznawczymi. Brak pętli indukcyjnej w sali edukacyjno-konferencyjnej.

3. Dostępność architektoniczna
Największe bariery w poruszaniu się po muzeum dotyczą: Zamku, Skansenu Etnograficznego oraz dźwigu osobowego w Spichlerzu, który nie spełnia podstawowych standardów dostępności dla osób z ograniczeniami ruchowymi, wzroku i słuchu. Platformy dla wózków inwalidzkich okazały się niewystarczająco wyposażone, schody za śliskie i nieoznakowane, a dzwonki przy wejściach umieszczone zbyt wysoko. Ujawniły się kolejne braki windy wewnętrznej, które obejmują brak automatycznego zatrzymywania drzwi, niską kontrastowość paneli i drzwi, brak informacji dźwiękowej o kierunku jazdy i numerze piętra, nieodpowiednie oświetlenie i lustro, wysoko umieszczone panele sterowania, brak wypukłych oznaczeń, niewyróżniony przycisk „0" i brak przycisku awaryjnego „STOP". Toaleta na parterze Spichlerza uważana za „dostępną" nie spełnia standardów dostępności.

Dodatkowo ujawnione potrzeby dotyczą budowy nowych ścieżek w Skansenie Etnograficznym, umożliwiających osobom z ograniczoną mobilnością udział w wydarzeniach plenerowych, wdrożenia narzędzi ewakuacyjnych (materace, wózki) oraz przeszkolenia kadry w zakresie bezpiecznej ewakuacji. Zwrócono uwagę na poszerzenie stref wypoczynku poprzez dodatkowe siedziska w salach wystawienniczych i ławki w ogrodzie muzealnym.

4. Wzmocnienie kompetencji pracowników i rozwój oferty kulturalnej
Ujawniono potrzebę systematycznego wzmacniania kompetencji pracowników muzeum w zakresie obsługi osób z niepełnosprawnościami. Obecnie niedostateczna ilość szkoleń dla

pracowników pełniących różne funkcje w instytucji ogranicza możliwość zapewnienia wysokiej jakości kontaktu z różnorodnymi grupami odbiorców. Równocześnie niezbędne jest projektowanie treści, wydarzeń i działań edukacyjnych dostosowanych do potrzeb różnych grup, w tym osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi i poznawczymi. Brak takich rozwiązań utrudnia pełne uczestnictwo OzN w warsztatach, ekspozycjach i wydarzeniach kulturalnych, dlatego konieczne jest wdrożenie dostępnych i inkluzyjnych form oferty edukacyjnej i kulturalnej.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami

Proszę zaznaczyć na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza całkowity brak dostępności,

a 10 pełną dostępność.

Ogólna ocena dostępności instytucji kultury										
0	1	2	3	4	5 x	6	7	8	9	10

<u>Cele w zakresie poprawy dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych</u>

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku. Limit słów: maksymalnie 500.

Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

W perspektywie krótkoterminowej Muzeum Okręgowe w Koninie przyjęło za cel stworzenie spójnego i kompleksowego systemu dostępności, który umożliwi osobom z niepełnosprawnościami oraz osobom starszym pełniejsze i bardziej samodzielne korzystanie z oferty kulturalnej instytucji. Działania te obejmują zarówno obszar architektoniczny i infrastrukturalny, jak i dostępność cyfrową, informacyjną, edukacyjną oraz rozwój kompetencji pracowników.

Pierwszym strategicznym celem jest poprawa dostępności informacji i komunikacji. Muzeum planuje budowę nowej strony internetowej spełniającej wymogi międzynarodowych standardów WCAG, co umożliwi korzystanie z treści osobom z różnymi ograniczeniami percepcyjnymi. Ważnym elementem będzie wprowadzenie materiałów w Polskim Języku Migowym, języku łatwym (ETR), a także stosowanie multimediów i opisów alternatywnych. Wdrożenie formularzy i narzędzi online, a także uruchomienie sprzedaży biletów oraz asortymentu sklepiku muzealnego przez Internet, pozwoli osobom z niepełnosprawnościami i seniorom przygotować się do wizyty w sposób dogodny i dostosowany do ich możliwości.

Drugim celem krótkoterminowym jest usprawnienie procesu dotarcia do muzeum oraz korzystania z podstawowych usług. Muzeum planuje przeniesienie kasy biletowej/punktu informacyjnego/sklepiku do większej, dostosowanej przestrzeni, co poprawi komfort obsługi. Jednocześnie przewidziano adaptację miejsca po obecnej kasie na szatnię muzealną.

Wdrożenie nowoczesnych usług online, takich jak e-sklepik, system rezerwacji ułatwiające zakupy, znacząco zniweluje bariery w dostępie do oferty. Muzeum zamierza także zadbać o właściwą promocję wydarzeń, poprzez wydłużenie czasu informowania oraz podawanie rzetelnych danych o istniejących barierach, których nie da się całkowicie usunąć.

Trzecim istotnym obszarem działań jest dostępność architektoniczna i przestrzenna. Do końca 2026 r. muzeum planuje dostosować windę w budynku Spichlerza do aktualnych standardów, co obejmie m.in. montaż czujników ruchu, komunikatów głosowych, oznaczeń brajlowskich i kontrastowych, a także przycisku awaryjnego. Zostanie również wprowadzony spójny system informacji wizualnej i orientacyjnej obejmujący piktogramy, kontrastowe oznaczenia drzwi i przeszkód, numery pięter widoczne z wind i klatek schodowych, tyflomapy, oznaczenia brajlowskie i fakturowe ścieżki prowadzące. W obszarze sanitariatów planowana jest modernizacja toalety w Zamku oraz dostosowanie toalet w Spichlerzu do pełnych standardów dostępności. Ponadto muzeum zamierza poszerzyć przestrzenie wypoczynku, instalując dodatkowe ławki w ogrodzie i siedziska w salach wystawienniczych.

Czwarty cel dotyczy podniesienia jakości oferty edukacyjnej i kulturalnej. Muzeum planuje zakup i montaż pętli indukcyjnej w sali edukacyjno-konferencyjnej, instalację kodów QR, a także organizację wydarzeń kulturalnych, takich jak koncerty i warsztaty z udziałem osób niewidomych, niesłyszących i seniorów. Dodatkowo zostanie wybudowana alternatywna ścieżka prowadząca do Zamku, umożliwiająca bezpieczne poruszanie się osobom z ograniczoną mobilnością.

Piątym celem jest zwiększenie bezpieczeństwa i procedur ewakuacyjnych. Muzeum zakupi materace ewakuacyjne i wózki, a także przeszkoli personel w zakresie bezpiecznej ewakuacji osób ze szczególnymi potrzebami.

Ostatnim celem jest rozwój kompetencji pracowników. Planowane są szkolenia z zakresu savoir-vivre w kontakcie z osobami głuchymi.

Cele instytucji w zakresie poprawy dostępności instytucji dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych w perspektywie długookresowej, to jest do końca 2030 roku. Limit słów: maksymalnie 500.
Uwaga: cele muszą być powiązane z opisem barier i potrzebami.

Pierwszym strategicznym celem jest **pełna cyfryzacja i upowszechnienie zbiorów muzealnych**. Do końca 2030 roku muzeum planuje wdrożyć proces digitalizacji kolekcji i sukcesywnie udostępniać ją online w sposób zgodny ze standardami dostępności cyfrowej. Wdrożona zostanie funkcjonalna platforma internetowa, która poza prezentacją zbiorów umożliwi odbiorcom z różnymi ograniczeniami percepcyjnymi korzystanie z audiodeskrypcji, filmów w Polskim Języku Migowym, treści w języku prostym (ETR) oraz materiałów multimedialnych. Dzięki temu zasoby muzeum będą dostępne również dla osób, które nie mogą odwiedzić instytucji osobiście.

Drugim celem długoterminowym jest **poprawa infrastruktury zewnętrznej i dojścia do muzeum**. W ścisłej współpracy z Zarządem Dróg Miejskich w Koninie planowana jest instalacja sygnalizacji świetlnej przy przejściu dla pieszych prowadzącym z przystanku autobusowego do muzeum, a także modernizacja miejsc parkingowych dla osób z niepełnosprawnościami. Usprawnienia te pozwolą osobom o ograniczonej mobilności i seniorom bezpieczniej i samodzielniej dotrzeć do placówki.

Trzecim istotnym obszarem działań będzie **dostosowanie przestrzeni muzealnych do pełnych standardów dostępności architektonicznej**. Muzeum planuje budowę nowych, alternatywnych ścieżek w Skansenie Etnograficznym, co umożliwi udział osób z ograniczeniami ruchowymi w wydarzeniach plenerowych. Przewidziana jest również modernizacja oświetlenia w całym kompleksie muzealnym, w tym w ciągach komunikacyjnych i salach wystawienniczych, tak aby zapewnić równomierne i bezpieczne warunki dla osób słabowidzących i seniorów. Wymiana poręczy przy schodach w Spichlerzu i Zamku zwiększy komfort i bezpieczeństwo poruszania się, a zakup dodatkowych ławek i siedzisk umożliwi odpoczynek osobom starszym w ogrodzie i wnętrzach obiektów.

Kolejnym celem strategicznym jest **rozwój oferty kulturalnej dostosowanej do różnorodnych odbiorców**. Muzeum planuje wdrożenie standardów dostępności przy organizacji wszystkich wystaw czasowych oraz zapewnienie audioprzewodników wyposażonych w różne ścieżki narracyjne, w tym z tłumaczem PJM i audiodeskrypcją. W szczególności dotyczyć to będzie Galerii Malarstwa XIX i XX wieku. Równolegle instytucja będzie rozwijała elementy multisensoryczne, takie jak tyflografiki, modele dotykowe czy interaktywne stanowiska, aby zapewnić odbiór treści osobom niewidomym i słabowidzącym.

Piątym celem długoterminowym jest **systematyczne podnoszenie kompetencji pracowników**. Do 2030 roku muzeum planuje wdrożenie szkoleń z zakresu tworzenia treści w języku prostym, przygotowywania dostępnych materiałów edukacyjnych oraz prowadzenia warsztatów dla osób z różnymi ograniczeniami. Szczególną rolę odegra rozwój kompetencji pracowników działu Naukowo-Oświatowego, którzy będą przygotowywać i realizować zajęcia muzealne uwzględniające potrzeby osób z niepełnosprawnościami sensorycznymi i poznawczymi.

Ostatnim celem, ściśle powiązanym z powyższymi, jest **zapewnienie trwałości wprowadzonych zmian** poprzez włączenie standardów dostępności do codziennej praktyki instytucji. Muzeum zamierza wdrożyć wewnętrzne procedury, które zagwarantują, że większość nowych projektów wystawienniczych, edukacyjny czy inwestycyjny będzie zgodnych z zasadami dostępności i projektowania uniwersalnego.

Podsumowując, do 2030 roku Muzeum Okręgowe w Koninie dąży do tego, aby stać się instytucją w pełni otwartą, inkluzywną i przyjazną wszystkim odbiorcom, niezależnie od ich wieku i stopnia sprawności. Realizacja wyznaczonych celów w obszarze cyfryzacji, infrastruktury, oferty kulturalnej oraz rozwoju kadry umożliwi pełne włączenie osób z niepełnosprawnościami i seniorów w życie kulturalne regionu.

Planowany sposób pomiaru osiągnięcia celu krótkoterminowego.

Należy podać nazwę i definicję wskaźnika, jego wartość oraz sposób pomiaru.

Limit słów: maksymalnie 500.

Nazwa: Nowa strona internetowa zgodna z WCAG
Wskaźnik: liczba stron
Wartość: 1 strona
Sposób pomiaru: Audyt techniczny strony i weryfikacja zgodności z WCAG 2.1

Nazwa: Stała współpraca z tłumaczem PJM
Wskaźnik: liczba współpracujących tłumaczy

Wartość: 1 tłumacz
Sposób pomiaru: Umowa o współpracy i sprawozdania z działań

Nazwa: System sprzedaży biletów online
Wskaźnik: liczba wdrożonych systemów
Wartość: 1 system
Sposób pomiaru: Testy funkcjonalne i rejestr transakcji

Nazwa: Uruchomienie e-sklepiku
Wskaźnik: liczba sklepików online
Wartość: 1 sklepik
Sposób pomiaru: Audyt funkcjonalności i sprzedaży online

Nazwa: Instalacja kodów QR
Wskaźnik: liczba kodów QR
Wartość: 20 kodów
Sposób pomiaru: Spis kodów i test działania

Nazwa: Przeniesienie kasy biletowej/punktu informacyjnego/sklepiku do większej przestrzeni
Wskaźnik: liczba przeniesionych punktów
Wartość: 1 punkt
Sposób pomiaru: Audyt w terenie, pomiar powierzchni

Nazwa: Adaptacja miejsca po kasie na szatnię muzealną
Wskaźnik: liczba szatni
Wartość: 1 szatnia
Sposób pomiaru: Kontrola wykonania adaptacji i wyposażenia

Nazwa: Pętla indukcyjna w sali edukacyjno-konferencyjnej i kasy biletowej
Wskaźnik: liczba zainstalowanych urządzeń
Wartość: 2 urządzenia
Sposób pomiaru: Kontrola techniczna i test działania

Nazwa: Modernizacja windy wewnętrznej i dźwigu zewnętrznego w Spichlerzu
Wskaźnik: liczba wind
Wartość: 2 windy
Sposób pomiaru: Audyt funkcjonalności i zgodności z normami dostępności

Nazwa: System informacji wizualnej i orientacyjnej (piktogramy, oznaczenia pięter, kontrastowe oznaczenia, plany tyflograficzne, oznaczenia Braille'a, fakturowe ścieżki, krawędzie ostrzegawcze)
Wskaźnik: liczba elementów zainstalowanych
Wartość: 50 elementów
Sposób pomiaru: Audyt w terenie, spis elementów i kontrola funkcjonalności

Nazwa: Materace ewakuacyjne i wózki inwalidzkie
Wskaźnik: liczba urządzeń
Wartość: 10 urządzeń
Sposób pomiaru: Spis sprzętu w terenie

Nazwa: Budowa ścieżek alternatywnych do Zamku
Wskaźnik: liczba ścieżek

Wartość: 1 ścieżka
Sposób pomiaru: Pomiar w terenie, audyt inwestycji

Nazwa: Modernizacja toalety w Zamku do standardów dostępności
Wskaźnik: liczba toalet
Wartość: 1 toaleta
Sposób pomiaru: Audyt zgodności z normami dostępności

Nazwa: Szkolenie personelu w zakresie PJM i obsługi OzN
Wskaźnik: liczba przeszkolonych pracowników
Wartość: 10 pracowników
Sposób pomiaru: Lista obecności i dokumentacja szkolenia

Nazwa: Realizacja zadania „Zwykły niezwykły projekt z większością" (warsztaty, wycieczki, lekcje, koncerty z udziałem OzN)
Wskaźnik: liczba wydarzeń
Wartość: 5 wydarzeń
Sposób pomiaru: Spis wydarzeń w kalendarzu i raport z realizacji

Plan działań na rzecz osiągnięcia postawionych celów

Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie krótkoterminowej, to jest do końca 2026 roku.
Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowanie niezależnie.

Limit słów: maksymalnie 500.

W perspektywie krótkoterminowej Muzeum planuje:

1. w celu pozyskania przez osoby z niepełnosprawnością we wszystkich obszarach i osoby starsze kompleksowych informacji o muzeum i organizowanych wydarzeniach

   - budowę nowej strony internetowej, zgodnie z międzynarodowymi wytycznymi WCAG,– źródło finansowania dotacja w ramach PUK;

   - podjęcie stałej współpracy z tłumaczem PJM – źródło finansowania – środki własne;

2. w celu usprawnienia procesu dotarcia do muzeum, zakupu biletów i dostępu do oferty muzeum przez osoby z niepełnosprawnością we wszystkich obszarach i osoby starsze

- wdrożenie nowoczesnych usług online, takich jak: system sprzedaży biletów przez Internet, uruchomienie e-sklepiku, zastosowanie kodów QR w celu usprawnienia procesu zakupu biletów – źródło finansowania dotacja w ramach PUK;

- przeniesienie do większej przestrzeni w budynku Spichlerza kasy biletowej, punktu informacyjnego i sklepiku muzealnego i dostosowanie nowego pomieszczenia do obowiązujących standardów dostępności (drobny remont, zakup wyposażenia) – źródło finansowania dotacja w ramach PUK;

- adaptacja wygospodarowanego miejsca po kasie biletowej na potrzeby szatni muzealnej (malowanie, zakup szafek) – źródło finansowania dotacja w ramach PUK;

- wdrożenie praktyki odpowiedniej promocji dostępnych wydarzeń (podawanie informacji o istniejących w muzeum niedających się usunąć barierach i trudnościach, wydłużenie czasu promocji) – środki własne instytucji;

3. w celu poprawy dostępności podczas korzystania z oferty kulturalnej osoby z niepełnosprawnością w obszarze widzenia, słyszenia, ruchu i osoby starsze

- dostosowanie windy w budynku Spichlerza do obowiązujących standardów dostępności – źródło finansowania dotacja w ramach PUK;

- wprowadzenie spójnego systemu informacji wizualnej i orientacyjnej – zakup i montaż: piktogramów funkcjonalnych i kierunkowych w przestrzeni całego Muzeum; czytelnych oznaczeń numerów pięter, widocznych z poziomu wind i klatek schodowych; kontrastowych oznaczeń na przeszklonych drzwiach i innych przeszkodach architektonicznych; planów tyflograficznych i oznaczeń brajlowskich; oznaczeń fakturowych w posadzkach; krawędzi ostrzegawczych przy schodach i zmianach poziomu nawierzchni– źródło finansowania dotacja w ramach PUK;
- zakup i montaż pętli indukcyjnych do kasy biletowej i sali edukacyjno-konferencyjnej– źródło finansowania dotacja w ramach PUK;
- instalację kodów QR – źródło finansowania dotacja w ramach PUK;
- zakup materacy ewakuacyjnych i wózków inwalidzkich – źródło finansowania dotacja w ramach PUK;
- budowę ścieżek alternatywnych prowadzących do Zamku umożliwiających bezpieczne poruszanie się osób z ograniczoną mobilnością – środki własne;
- modernizację toalety w Zamku do standardów dostępności – środki własne;
- szkolenie personelu muzeum – Savoir-vivre w kontakcie z osobami głuchymi i podstawy języka migowego (PJM)- środki własne;
- realizację zadania „Zwykły niezwykły projekt z większością” – warsztaty, wycieczki, lekcje muzealne, koncert na migi z udziałem osób z niepełnosprawnością wzroku, słuchu i osób starszych – środki pozyskane z programu Edukacja kulturalna MKiDN na lata 2025-2026 + środki własne;

Opis działań planowanych do podjęcia w perspektywie długoterminowej, to jest do końca 2030 roku.

Działania muszą być zgodne z diagnozą: opisem głównych barier dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz opisem najważniejszych potrzeb w zakresie tworzenia oferty instytucji kultury dla osób z niepełnosprawnościami i osób starszych. Musi być widoczny ich związek z postawionym celem/celami. Działania muszą być zgodne z Modelem dostępnej kultury – wskazywać na obszar dostępności, etap podróży odbiorcy oraz krok, którego/których będą dotyczyć. Katalog działań musi być sporządzony w taki sposób, by wiadomo było, które są zależne od ewentualnego otrzymania grantu w II etapie projektu, a które zostaną zrealizowanie niezależnie. **Limit słów:** maksymalnie 500.

W perspektywie długoterminowej Muzeum planuje:

1. **w celu pozyskania przez osoby z niepełnosprawnością we wszystkich obszarach i osoby starsze kompleksowych informacji o muzeum i jego zasobach**

- digitalizację zbiorów muzealnych w celu udostępnienia ich na stronie internetowej instytucji (w tym celu niezbędna jest, w perspektywie krótoterminowej, budowa nowej strony internetowej, która spełni wymogi techniczne planowanego działania) – źródło finansowania: środki własne + środki pozyskane z zewnętrznych źródeł m.in. w ramach programów MKiDN;

2. **w celu usprawnienia dotarcia na wydarzenie osobom z niepełnosprawnością w obszarze ruchu, widzenia i osobom starszym**

- podjęcie działań we współpracy z Zarządem Dróg Miejskich w Koninie mających na celu zainstalowanie sygnalizacji świetlnej przy przejściu dla pieszych prowadzących bezpośrednio z przystanku autobusowego przy muzeum do muzeum oraz poprawę miejsc parkingowych dla OzN – środki zewnętrzne (ZDM)

3. w celu poprawy dostępności podczas korzystania z oferty kulturalnej przez osoby z niepełnosprawnością w obszarze widzenia, słyszenia, ruchu i osoby starsze

- budowę nowych, alternatywnych ścieżek wokół Skansenu Etnograficznego - zrealizowanie niezależnie;

- wymianę poręczy przy schodach wejściowych i wewnątrz Spichlerza - zrealizowanie niezależnie;

- modernizację oświetlenia w całym muzeum w celu poprawy jakość i równomierność oświetlenia w ciągach komunikacyjnych, aby zwiększyć bezpieczeństwo i ułatwić orientację w przestrzeni - zrealizowanie niezależnie;

- zakup ławek do ogrodu i siedzisk do spichlerza i zamku szkolenia personelu (z zakresu pisania ETR, tworzenia dostępnej oferty kulturalnej - zrealizowanie niezależnie;

- podnoszenie kompetencji pracowników działu Naukowo-Oświatowych w prowadzenia warsztatów i lekcji muzealnych dla OzN w obszarze rozumienia i czucia - zrealizowanie niezależnie;

- wdrożenie na stałe standardów dostępności przy organizacji wystaw czasowych - zrealizowanie niezależnie;

- wyposażenie audioprzewodniki w ścieżki narracji, w tym z lektorem PJM i audiodeskrypcją obejmujące wystawę Galerii Malarstwa XIX i XX w. - zrealizowanie niezależnie;

Opis tego, jakie znaczenie dla realizacji celów krótkoterminowego i długoterminowego będzie miało ewentualne uzyskanie grantu. Limit słów: maksymalnie 500.

Uzyskanie grantu, w ramach Programu „Projektowanie Uniwersalne Kultury" (PUK), ma kluczowe znaczenie dla realizacji zarówno celów krótkoterminowych, jak i długoterminowych Muzeum Okręgowego w Koninie w obszarze dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz osób starszych. Grant umożliwia sfinansowanie działań infrastrukturalnych i cyfrowych, które bez dodatkowego wsparcia finansowego mogłyby być realizowane jedynie w ograniczonym zakresie lub w dłuższym horyzoncie czasowym.

W perspektywie krótkoterminowej, do końca 2026 roku, dotacja PUK umożliwia przede wszystkim budowę nowej strony internetowej zgodnej z międzynarodowymi wytycznymi WCAG. Jest to fundament poprawy dostępności cyfrowej, ponieważ strona będzie źródłem kompleksowych informacji o muzeum, jego zbiorach oraz organizowanych wydarzeniach. Bez sprawnie działającej strony internetowej trudne byłoby skuteczne wdrożenie pozostałych działań cyfrowych, takich jak sprzedaż biletów online, uruchomienie e-sklepiku czy instalacja kodów QR dla treści alternatywnych. Strona internetowa stanie się również platformą dla materiałów w języku łatwym ETR, audiodeskrypcji oraz treści w Polskim Języku Migowym, co bez wsparcia finansowego PUK byłoby trudne do osiągnięcia w krótkim czasie.

Kolejnym obszarem, w którym dotacja PUK ma strategiczne znaczenie, jest poprawa dostępności fizycznej przestrzeni muzealnej. Grant pozwala na modernizację windy w Spichlerzu, wdrożenie spójnego systemu informacji wizualnej i orientacyjnej obejmującego piktogramy, oznaczenia kontrastowe, plany tyflograficzne i oznaczenia fakturowe w posadzkach, a także zakup i montaż pętli indukcyjnej. Te działania zapewniają natychmiastową poprawę samodzielności osób z niepełnosprawnością ruchową, wzrokową i słuchową, co w perspektywie krótkoterminowej umożliwia pełniejsze korzystanie z oferty muzealnej i wydarzeń edukacyjnych.

Znaczenie grantu PUK dla perspektywy długoterminowej (do 2030 roku) jest równie istotne. Sprawna, nowa strona internetowa staje się punktem wyjścia do digitalizacji zbiorów, publikowania zasobów online oraz dalszego rozwijania usług cyfrowych. Wdrożone w krótkim terminie piktogramy, oznaczenia kontrastowe i fakturowe stanowią wzorzec dla przyszłych modernizacji w innych obiektach muzealnych, takich jak Zamek czy Skansen Etnograficzny. Modernizacja windy i wyposażenie sali edukacyjno-konferencyjnej w pętlę indukcyjną umożliwia tworzenie bardziej inkluzywnej oferty edukacyjnej i warsztatowej dla osób z różnymi niepełnosprawnościami, co bez grantu wymagałoby znacznie większego nakładu środków własnych lub przesunięć w harmonogramie inwestycji.

Grant PUK pozwala również na integrację działań krótkoterminowych z długoterminowymi celami, w tym rozwój systemowego podejścia do dostępności w całym kompleksie muzealnym. Bez finansowania zewnętrznego istotne inwestycje, jak ścieżki alternatywne, modernizacja toalet czy instalacja nowych systemów orientacyjnych w obiektach zabytkowych, mogłyby zostać odłożone, co spowalniałoby realizację strategii dostępności do 2030 roku.

Podsumowując, ewentualne uzyskanie grantu PUK jest warunkiem sine qua non skutecznej realizacji celów krótkoterminowych, a jednocześnie stanowi kluczowy impuls do osiągnięcia celów długoterminowych. Finansowanie z dotacji umożliwia jednoczesną poprawę dostępności cyfrowej, architektonicznej i edukacyjnej, zapewniając spójność działań w perspektywie wieloletniej oraz tworząc fundament pod dalsze, systemowe zmiany w całym kompleksie muzealnym.

Signature Not Verified
Dokument podpisany przez
Elżbieta Anna Barszcz
Data: 2025.09.30 12:56:40 CEST